

Wmo 2015, Jeugdwet en Participatiewet

- ▣ Bestaans(on)zekerheid
- ▣ Burgerperspectief
- ▣ Opdrachten gemeenten
- ▣ Doelstelling van wetten
- ▣ Domein overstijgend
- ▣ Doen-vermogen
- ▣ De driehoek (een bijzonder model)
- ▣ Afsluiting

Bestaanszekerheid

3

- Artikel 20 Grondwet (kerntaken overheid)
- Bestaanszekerheid, complex probleem, integrale en structurele aanpak
  - Samenhang leefgebieden (zelfredzaamheidsmatrix)
- Overheid onder vuur (vertrouwen overheid en burger)
- Cultuuromslag én ander mensbeeld nodig
- Parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening (onderzoek fraudebeleid overheid)
- Aanpassen wetgeving (eenvoud, menselijke maat en uitvoerheid)
  - Participatiewet in balans, Wet handhaving sociale zekerheid en Wet maatwerk bij terugvordering
  - Wmo 2015 en Jeugdwet
- Adviezen Adviesraad

Ontwikkelingen rechtspraak

4

- Evident-onredelijk criterium (bij niet gebonden besluiten)
- Niet overleggen van gegevens is geen schending inlichtingenplicht
- Overleggen gevraagde gegevens in bezwaar (belangenafweging bij buiten behandeling stellen en intrekken recht)
- Inkomsten uit gokken
- De gemeente als bestuursorgaan dient zich dienstbaar op te stellen bij de uitoefening van haar taak (RBNHO:2023:8733)
- Strenge toets op onderzoeken Wmo 2015 en Jeugdwet
- Kwaliteit van de uitvoering
- Inhoud beleid en regelgeving

Decentralisaties vanuit burgerperspectief

5

- Iedereen doet naar vermogen mee in de samenleving
- Onderzoek nationale ombudsman
  - Gebrek aan invloed voor burgers in Wmo (afgerond 13-04-2023)
  - Invloed van burgers in de Participatiewet (gestart 25-01-2023, afronding binnenkort)
  - Invloed van kinderen en ouders in de Jeugdwet (gestart 11-09-2023)
- Armoede in Nederland

Doelstelling van wetten

6

- PW: Inkomensondersteuning
  - Levensonderhoud en aanvullende inkomensondersteuning
    - Bijzondere bijstand (individueel en categoriaal)
      - Alleen in 2023 nog energietoeslag
      - Individuele inkomenstoeslag
- PW: ondersteuning arbeidsinschakeling (wet breed offensief)
- JW: gezond en veilig op te groeien, groeien naar zelfstandigheid, voldoende zelfredzaam zijn en maatschappelijk kunnen participeren
- Wmo 2015: ondersteunen zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving + bieden beschermd en opvang

Opdrachten gemeente

7

- Algemene opdrachten
- Opdracht regels stellen bij verordening (bij wet geregeld)
  - Delegatie aan college (nadere regels)
- Als (...) naar oordeel van het college (vaak in beleidsregels)
- Ontwikkelingen
  - Gepast beschikken (Wmo 2015 en Jeugdwet)
  - Bewegen naar de voorkant (Wmo 2015)

Wat schuurt er tussen de wetten

8

■ Mantelzorg

- PW: tijdelijke ontheffing bij mantelzorg, kostendelersnorm bij inwoning
- Wmo: geen of alleen aanvullende ondersteuning, ondersteuning mantelzorger

■ Voorliggende voorziening

- Verbod op bijstandsverlening (art. 15 PW)
- Geen compensatieplicht als een andere wet het Wmo-probleem kan oplossen (CRVB:2023:1046)
- Gevolgen burgers

Waar scharniert het tussen de wetten - 1

9

- Arbeidsinschakeling
  - PW: iedereen die kan werken moet dat doen, aanbod voorzieningen
  - Wmo: (arbeidsmatige) dagbesteding
- Simpel switchen in de keten
- Inkomensondersteuning (categoriaal, niet verplicht)
  - PW: naturapolis zorgverkering, tegemoetkoming in kosten (art. 35 lid 3 PW)
  - Wmo: tegemoetkoming meerkosten (art. 2.17 Wmo 2015)
- Bevoegdheid Gemeentewet
  - Kwijtschelding belastingen, Kindregelingen, e.d.

Waar scharniert het tussen de wetten - 2

10

- Jeugdwet/Wmo 2015 (18- → 18+)
  - Dezelfde aanbieder gecontracteerd?
  - Omvang van de hulp (afbouwregeling)
  - Eigen kracht (JW) ← → gebruikelijke hulp Wmo 2015
  - Melding Wmo 2015 voor (ex)jeugdige overslaan?

Doenvermogen

11

- De samenleving stelt hoge eisen
- De overheid verwacht van burgers dat ze zelfredzaam zijn en op allerlei onderdelen van het leven actief keuzes maken
- Het vermogen om in actie te komen en vol te houden, zelfs bij tegenslagen (cognitieve en niet-cognitieve vermogens)
- Mensen moeten beleid, wet- en regelgeving niet alleen begrijpen, maar er ook naar kunnen handelen
  - Betrekken perspectief van burgers bij voorgenomen beleid en regelgeving
- Weten is nog geen doen (WRR, april 2017)

De driehoek (een bijzonder model)

12

14 september 2023

Raakvlakken sociaal domein

Bedankt voor uw aandacht

www.uitvoeringwmo2015.nl

www.ingeborglunenburg.nl